

M
Kukkuramäki

Urijalan Vanhassakylässä

1927.

2 karttaa, 5 valokuvaa.

Urijala socken.

Undersökning av ett fyndställe från
järnåldern på Kukkurannmäki i
Urijala- eller Vankakylä-by
i juni 1927.

Da parcellägaren Matti Grönholm, bosatt i Urijala- eller Vankakylä-by i Urijala socken den 22 juni 1926 i avsikt att uppföra ett lida vid västra ändan av den s. k. Kukkurannmäki i byns sydöstra del avskaktade jord från den här mycket branta sluttningen, hittade han invid en stor sten en kastspjutspets med tänge av typen Aspelin, Muinaisjään-nöksiä etc. 1651, en form som kan dateras till slutet av 700-talet. Enligt hittarens ^{sannolikt övertygande} uppgift låg föremålet ungefär 65 cm under jordytan. Spjutspetsen inlöstes den 22. 7. 1926 till Nationalmuseets samlingar, där den har fått inventarienumret 8687.

I juni 1927 undersöktes fyndstället av mig och studeranden Halfdan Cederkvärf.

Kukkurannmäki kan betraktas som den västligaste avsatsen av bergsträckningen O om Vankakylä och befinner sig ungefär 240 m SO om landsvägsbron över ån mellan Rutajärvi och Kortejärvi samt ungefär 90 m S om landsvägens närmaste punkt. På backens högsta östra del, som är genomskuren av ryska krigsgravar från världskrigets tider, står en folkskolebyggnad, vid dess västra ända Matti Grönholms fähus och lida (jfr fotogr. 1 och 2). Ett litet stycke, ungefär 11 m SO om liden har en arbetare (eller korpare?) Ojanen byggt åt sig ett litet böningshus. Denna

backens västra del är översäddad med stora stenblock och mindre stenar. Den sydvästra sluttningen eller området mellan lidet och Ojanens stuga bildar något högre upp en mindre terrass, vars norra sida är kantad med ett virrvarr av stenblock, som ligga upptornade på varandra upp för den här åter brantare uppstigande backen. Terrassens södra sida sluttar ned mot Ojanens stuga; på dess längs liderväggen bortgrävda västra sida hittades den ovannämnda kaskjutspetsen. (Jfr. fotogr. Ark 4).

Provgrävningar, verkställda på terrassen öster om spjutpetsens fyndställe, visade att här funnos brandgravar från järnåldern. Då det i betraktande av platsens läge i omedelbar närhet till boningshus och skola kunde befaras att fyndstället icke skulle komma att lämnas i fred för överhuvudtaget, ansåg jag nödvändigt att företaga här en utgrävning. Grävningen utsträcktes över ett område av 8,5 m längd och 1,5-4,5 m bredd, omfattande ungefär 19 m², varjämte provgrävningar utfördes på 2 ställen öster om grävningssfältet. På kartan äro de undersökta områdena begränsade med streckade svarta linjer.

Närmast spjutpetsens fyndställe, alltså i grävningssfältets västra del, anträffades i rutorna b1 och c1 under torven en gles stenläggning av mindre stenar över ett mörkt kulturskikt av 20-40 cm mäktighet. Här hittades enstaka brända benbitar, lerkärlsbitar samt vid punkt 3 under en något större sten på 40 cm djup ett knivbett (8778:6).

rond i rutmorf 2, p3 där baken börjar slutta brantare ned mot Jönens stuga. Här hittades åter längs den östra kanten ^{och vid den stora stenen 2, 13} brända benbitar i ringa mängd. Försöksgrävningar på två å kerten utmärkta ställen i b5 och d4 (öster om gravområdet) gavs ett negativt resultat: Strax under torven påträffades orörd mark. — Ett väldigt, i våra dagar delvis bortspjängt klippblock begränsar gravanläggningen mot SW. Vid sprängningstillfället grävdes längsmed blockets östra sida ett dike i vilket bortspjängda stenbitar och annat avfall blevo nedmyllade. Om därvid någon fynd gjordes, kunde jag icke erfara.

Underövningen av fyndstället hade således visat, att här funnos enskilda fetliga brandgravar från folkvandringstiden och vikingatiden, vilka till en del hade rubbats genom senare grävning. Mycket sannolikt är att vid dessa grävningar och vid de genom uppförandet av fähuset och likhet förorsakade jordarskapningsarbetena andra gravar blivit förstörda, utan att de icke nedlagda föremålen blivit upptäckta.

Alfred Hackman.

Urijala



lv. 6770

1. Kukkuranmäki Urijalan Vanhassa kylässä
etelästä katsottuna.

X Keihäänkärjen H. M. 8687 löytöpaikka.



lv. 6771.

2. Kukkuranmäki lännestä katsottuna. Vasem-
malla on M. Grönholmin navetta ja liiteri.



lev. 6772

3. Kukkuramäen lounainen rinne. Vasemmalla oleva mies (yliopp. H. Ceder-
kvarf) seisoo keihäänkärjen H. M. 8687 löytöpaikalla. Etualalla,
vasemmalla, on kaivausalue. (Köten H. M. 8778).



lev. 6773.

4. Kaivausalue (H. M. 8778), pohjasta katsottuna. Oikealla
M. Grönholmin liiteri, vasemmalla Ojosen mökki.



les. 6774.

5. Kukkuranmäki. Kuarisoljen H M 8778:7 löytökohda.

pelto

Lehdon
sauna

pelto

6.90
Mavetta

Liiteri

A. Hakkama
1927

pelto

Ojasein
mökki

Kukkuramäki

urjälän Vanhakylässä

pelto

2 3 4 5 6 7 10 20

5

10

15

20

Liiteri.

Asumaton
mökki

Tie

Sauna

Kou

Liiteri

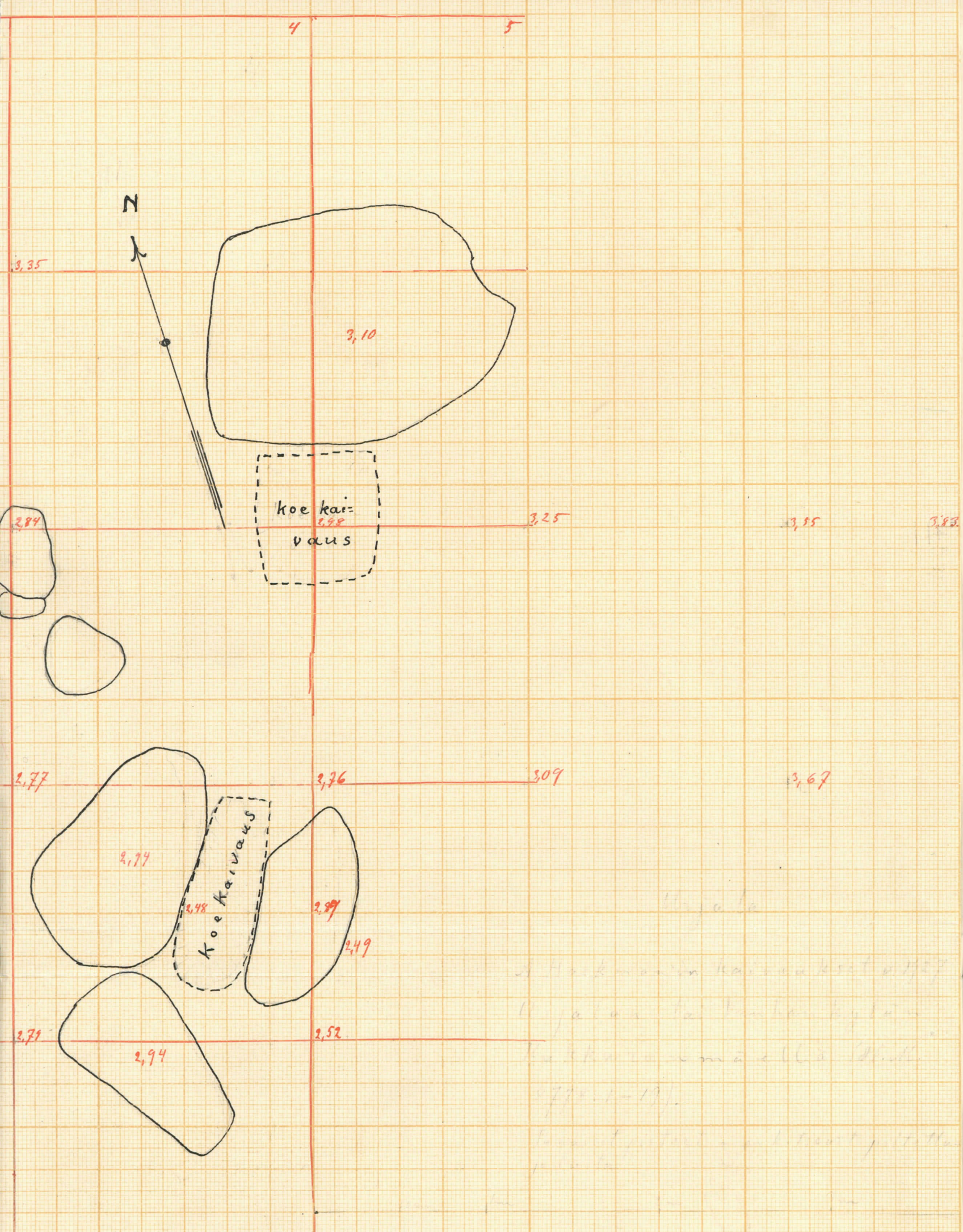
25

30

35

40





Urjala.

A. Hackmanin kaivaukset v. 1927 Urjalan- tai Vanhan-
kylän Kukkuranmäellä (H.M. 8778: 1-19).

Punaiset pisteet merkitsevät poltettuja luita.

